

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Mardari Dumitru și Ghervas Maria,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia și avocatul Mihalache Iurie în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2019, în cauza penală privindu-l pe

Galușca Mihail Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat în r-nul Xxxxx, s. Xxxxx, str. Xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. prima instanță: 09.11.2017 – 19.12.2018;*
- 2. instanța de apel: 16.01.2019 – 01.04.2019;*
- 3. instanța de recurs: 24.05.2019 – 01.11.2019.*

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 19 decembrie 2018, a fost recunoscut vinovat Galușca Mihail de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și stabilită pedeapsa sub formă de 3 (trei) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 (doi) ani.

Conform art. 90 Cod penal, i-a fost suspendată condiționat lui Galușca Mihail executarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă de 1 (un) an.

În temeiul art. 90 alin. (6) lit. a) Cod penal, Galușca Mihail a fost obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent (organul de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliu inculpatului).

Cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului penal pentru efectuarea

expertizei judiciare în mărime 3458 lei, au fost trecute în contul statului.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Galușca Mihail se învinuiește de organul de urmărire penală de faptul că, la 26.07.2017, aproximativ la ora 12:38 min., aflându-se la volanul tractorului de model „Mercedes 1843” cu n/î xxxxx care tracta remorca de model „Schmitz Cargobull SOI” cu n/î xxxxx, deplasându-se în mun. Chișinău, pe str. Grădina Botanică, din direcția str. Calea Basarabiei spre str. Salcîmilor, nu a manifestat prudență sporită la trafic, n-a ținut permanent cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea modalităților de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat prevederile pct. 45 a Regulamentului Circulației Rutiere (RCR) care prevede că, „1) conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. 2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, precum și cerințele pct. 39 din RCR care prevede că „înaintea începerii deplasării, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic”, ca urmare, a comis tamponarea pietonului Romanov Grigorii, care traversa carosabilul în afara trecerii pentru pietoni de la dreapta spre stânga conform direcției de deplasare a autocamionului condus de Galușca Mihail.

Urmare tamponării, pietonului Romanov Grigorii, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 102D/1441 din 06.10.2017, i-au fost cauzate vătămări corporale grave, în rezultatul cărora, ultimul a decedat.

Astfel, acțiunile lui Galușca Mihail au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență decesul unei persoane.*

În ședința instanței de fond inculpatul Galușca Mihail vina nu și-a recunoscut-o, cauza fiind examinată în procedură generală.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Elena Nedova, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, pronunțarea unei hotărâri noi potrivit

modului stabilit pentru prima instanță, prin care Galușca Mihail, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, să-i fie numită o pedeapsă principală sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu aplicarea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani cu încasarea de la inculpat în folosul statului cheltuielilor de judecată în mărime de 3458 lei.

În argumentarea apelului a invocat următoarele:

- este neîntemeiată concluzia instanței de fond, precum că corijarea inculpatului ar fi posibilă prin aplicarea art. 90 Cod penal;

- modalitatea de executare a pedepsei aleasă în privința inculpatului, și anume executarea reală, este în acord cu principiul proporționalității, luându-se în vedere fapta comisă și urmările excepțional de grave produse - decesul unei persoane, cât și comportamentul său post infracțional, care nu și-a recunoscut vina;

- aplicarea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, pedeapsă aplicată inculpatului Galușca Mihail, este o pedeapsă prea blândă;

- instanța de judecată urma să admită solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată de la inculpat reieșind din faptul că urmărirea și judecarea unei cauze penale ocazionatează efectuarea de cheltuieli pentru întocmirea și transmiterea actelor de procedură, pentru administrarea probelor și conservarea mijloacelor materiale de probă, cu retribuirea apărătorilor, precum și cu orice alte cheltuieli necesare normale în desfășurarea procesului penal, în cheltuielile ocazionate de administrarea probelor se includ și sumele pentru retribuția cuvenită experților și interpreților pentru serviciul care l-au adus justiției. Spre deosebire de procesul civil, unde sumele necesare acestor cheltuieli sânt avansate de către reclamant, prin plata taxei de timbru, la introducerea acțiunii, în cauzele penale, în care activitatea judiciară se desfășoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sânt avansate, de regulă, de stat, prin organul judiciar în fața căruia se află cauza penală;

- efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sânt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat. Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală; întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale

și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cereri, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

3.2. Avocatul Iurie Mihalache în numele inculpatului Galușca Mihail, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului Galușca Mihail.

În susținerea apelului partea apărării a menționat următoarele:

- prima instanță a efectuat o calificare penală greșită a acțiunilor pretins infracționale incriminate cet. Galușca Mihail;

- inculpatul nu a avut posibilitatea tehnică și obiectivă ca să vadă victima în momentul tamponării. Din declarațiile inculpatului și ale martorilor, reiese că victima Romanov Grigorii nu a trecut pe trecerea de pietoni, dar s-a strecurat printre mașini. În consecință, nu a putut să fie văzut de către conducătorul auto;

- inculpatul a întreprins toate măsurile prevăzute de Regulamentul Circulației Rutiere, înainte de a porni, inculpatul s-a asigurat că nu are niciun obstacol în față și lateral;

- lipsa vinovăției inculpatului se confirmă prin procesul-verbal din 13.10.2017 de efectuare a experimentului de vizibilitate (f.d. 95-98).

Experimentul a fost efectuat la locul unde a fost comis accidentul rutier soldat cu deces, în apropierea stației peco „Petrom”, din str. Grădina Botanica 2, mun. Chișinău, de către inspectorul superior al SCAUP a DP mun. Chișinău, Luchian Oleg, cu prezența bănuitului (la acel moment) Galușca Mihail, martorului Romanov Veaceslav și apărătorului Mihalache Iurie. Astfel, în cadrul efectuării acțiunilor de urmărire penală, Galușca Mihail a acceptat să participe la experiment în vederea stabilirii vizibilității din cabina șoferului a pietonului în fața camionului. Astfel, împreună cu bănuitul Galușca Mihail, apărătorul Mihalache Iurie, a martorului Romanov Veaceslav s-au deplasat pe str. Grădina Botanică 2, în apropierea stației Petrom, mun. Chișinău, în experiment, conducătorul auto Galușca Mihail a fost așezat la volanul camionului Mercedes cu nr. xxxxx, unde în fața camionului se afla martorul Romanov Veaceslav. Tot atunci s-a măsurat câte 0,5 m distanța de la camion, ulterior s-a măsurat câte un metru de la camion, apoi s-a măsurat câte 1,5 m de la camion pentru a stabili dacă conducătorul auto vede partea de sus a capului;

- nu corespunde adevărului motivarea instanței de fond, și anume: instanța respinge argumentul inculpatului în sensul relatat mai sus, precum că acesta a luat toate măsurile de siguranță la trafic și că n-a observat pietonul, ceea ce contravine constatărilor potrivit procesului-verbal de efectuare a experimentului din 13.10.2017, conform căruia conducătorul auto putea observa pietonul la distanța de 2,0 m de la cabina camionului. În context instanța respinge argumentul inculpatului precum că dânsul ar fi observat pietonul la o distanță de 2,5 m de la cabina camionului. O asemenea lămurire a circumstanțelor de către instanța de fond este lipsită de logică, deoarece Galușca Mihail nu a făcut declarația că ar fi observat pietonul la o distanță de 2,5 m de la cabina camionului. În urma efectuării experimentului de vizibilitate, s-a stabilit că, la distanțele de 0,5 m., 1,0 m., 1,5 m., din cabina camionului, conducătorul auto nu vede pietonul. Ulterior, pietonul fiind îndepărtat la distanța de 2,0 m de la camion, din cabină s-a stabilit că conducătorul auto vede capul pietonului;

- totodată, nu este de acord cu concluzia primei instanțe că, sub aspectul laturii subiective, având în vedere împrejurările săvârșirii faptei, instanța apreciază că inculpatul Galușca Mihail a săvârșit din imprudență fapta prejudiciabilă de bază - încălcarea regulilor de securitate a circulației și imprudență față de urmările survenite - decesul victimei Romanov Grigorii, nu a manifestat prudență, nu a prevăzut posibilitatea survenirii urmărilor ei prejudiciabile, deși trebuia și putea să le prevadă;

- elementul denumit latura subiectivă lipsește cu desăvârșire în acțiunile inculpatului Galușca Mihail;

- există premise de a considera că persoana decedată consuma alcool, iar apariția ei în partea laterală dreaptă a autocamionului la momentul producerii impactului, a fost determinată și de starea de ebrietate;

- inculpatul se caracterizează pozitiv în societate. Conform caracteristicii cu nr. 857 din 20.09.2017, eliberată de Primăria s. Zubrești, r-nul Strășeni și semnată de primarul localității (f.d. 89), cetățeanul Galușca Mihail este căsătorit și are o familie exemplară, nu face abuz de băuturi alcoolice, este sociabil, deschis, disciplinat, responsabil pentru misiunea încredințată. Plângeri la primărie privitor la conduită nu au fost, vecinii îl caracterizează pozitiv. Ultimul, se caracterizează pozitiv și la locul de muncă. Astfel, conform fișei de caracterizare eliberată de S.C. „Elvetauto Export” SRL (f.d. 90), inculpatul este angajat la întreprinderea nominalizată din 30.01.2012, a demonstrat că este o persoană conștiincioasă, nu și-a neglijat niciodată atribuțiile, s-a manifestat responsabil, având o atitudine serioasă față de ceilalți angajați ai întreprinderii;

- prin urmare, acuzatorul de stat nu demonstrează vinovăția lui Galușca Mihail în comiterea infracțiunii incriminate, în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele infracțiunii, anume: lipsește elementul de vinovăție.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2019, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către procuror și avocatul inculpatului, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, analizând materialele cauzei prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a considerat că vina inculpatului Galușca Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a fost demonstrate de către instanța de fond, aceste concluzii fiind regăsite și de instanța de apel.

Astfel, analizând declarațiile inculpatului din cadrul instanței de fond, cât și în instanța de apel apreciindu-le, conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor cu celelalte probe, care au fost analizate, instanța de apel a constatat că, cele relatate de către inculpatul Galușca Mihail, vin în scopul eschivării de la răspunderea penală, dar și neadmiterii aflării adevărului.

Vinovăția inculpatului Galușca Mihail a fost confirmată prin următoarele probe: declarațiile martorilor Batîr Lidia, Vicol Ecaterina, Prodan Constantin, Romanov Veaceslav; procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 26.07.2017, procesul-verbal de examinare a obiectului din 27.07.2017, procesul-verbal de examinare a obiectului din 28.07.2017, înregistrările video stocate pe CD-R de model „Maxell”, procesul-verbal de examinare și vizualizare a obiectului din 28.07.2017, raportul de expertiză judiciară nr. 102D/1441 din 06.10.2017, procesul-verbal de verificare a declarațiilor bănuیتului Galușca Mihail la locul infracțiunii din 13.10.2017, procesul-verbal de efectuare a experimentului din 13.10.2017,

Prin urmare, probele administrate în cursul urmăririi penale și cercetate în ședința de judecată a instanței de fond și a instanței de apel au demonstrat incontestabil vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, adică *încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență decesul unei persoane.*

Instanța de apel a reținut că, avocatului Iurie Mihalache în numele inculpatului

Galușca Mihail a pledat pentru pronunțarea unei sentințe de achitare în privința inculpatului Galușca Mihail invocând că lipsește elementul de vinovăție, iar procurorul a contestat sentința în partea individualizării pedepsei și în privința cheltuielilor de judecată.

Instanța de apel a menționat că, prin fapta comisă, Galușca Mihail a atentat la obiectul juridic special - relațiile sociale cu privire la siguranța traficului rutier și la obiectul juridic secundar relațiile sociale cu privire la sănătatea persoanei.

La caz, inculpatul nu a manifestat prudență sporită la trafic, n-a ținut cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere de care trebuie să țină cont fiecare conducător, or, inculpatul staționând la trecerea de pietoni, în cazul din speță, nu s-a determinat și nu s-a asigurat că începând deplasarea, va depăși trecerea de pietoni, astfel încât să blocheze trecerea și în consecință a tamponat pietonul.

Totodată, instanța de apel a respins argumentul inculpatului în sensul relatat mai sus, precum că acesta a luat toate măsurile de siguranță la trafic și că n-a observat pietonul, ceea ce contravine constatărilor potrivit procesului-verbal de efectuare a experimentului din 13.10.2017, conform căruia conducătorul auto putea observa pietonul la distanța de 2,0 m de la cabina camionului. În acest context instanța a respins argumentul inculpatului precum că dânsul ar fi observat pietonul la o distanță de 2,5 m de la cabina camionului.

Reeșind din declarațiile inculpatului date în ședința de judecată, instanța a stabilit că inculpatul la momentul tamponării pietonului, acesta privea și în retrovizor să se asigure să nu blocheze trecerea de pietoni, or, acesta era obligat să se asigure în acest sens, înainte de a începe deplasarea peste trecerea de pietoni și având în vedere caracteristicile mijlocului de transport care îl conducea (având lungimea de 13,5 m), fapt care probează lipsa atenției sporite asupra situației rutiere care și a dus la tamponarea pietonului.

Așa dar coroborând totalitatea probelor administrate în instanța de fond, cât și în instanța de apel, a constatat că inculpatul Galușca Mihail, în calitate de conducător, care conducea pe drumurile publice un vehicul și având calitatea de persoană care lua parte la procesul circulației în calitate de conducător al automobilului, era obligat să manifeste prudență sporită la trafic și să țină permanent seama de totalitatea factorilor ce caracterizează condițiile rutiere și să se asigure că va depăși trecerea de pietoni, însă ultimul a admis încălcarea regulilor de securitate a circulației în calitate de conducător al mijlocului de transport, încălcare, ce a cauzat din imprudență, decesul victimei Romanov Grigorii.

Prin urmare, instanța de apel nu a reținut alegațiile avocatului privind lipsa laturii

subiective în acțiunile inculpatului Galușca Mihail, deoarece vinovăția acestuia de încălcarea regulilor de securitate rutieră au fost cert stabilită în cadrul cercetării judecătorești, instanța de fond făcând o analiză minuțioasă pe care instanța de apel și-a însușit-o.

Instanța de apel a dat o apreciere critică declarației inculpatului, considerându-le ca fiind făcute în scopul evitării răspunderii penale pentru faptele comise, vinovăția acestuia fiind pe deplin confirmată prin cumulul de probe acumulate și examinate în ședința de judecată. Declarațiile inculpatului sunt combătute prin declarațiile martorilor și celelalte probe cercetate în ședința de judecată, veridicitatea cărora a fost demonstrată în cadrul cercetării judecătorești a cauzei penale date.

În general, argumentele aduse de către avocat în apelul său au făcut obiectul cercetării în instanța de fond și nu și-au găsit confirmarea, sentința fiind una legală motivată și întemeiată.

La capitolul numirii pedepsei inculpatului Galușca Mihail, instanța de apel a considerat că, concluzia instanței de fond este corespunzătoare stării de drept și întemeiată din punct de vedere al principiilor și criteriilor stabilirii pedepsei penale.

Vis-a-vis de solicitarea acuzatorului de stat, instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a respins încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului Galușca Mihail în mărime de 3458 lei pentru efectuarea raportului de constatare nr. 1441 din 06.10.2017 și a raportului de expertiză juridică nr. 102D/1441 din 06.10.2017.

Prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare 09.02.2018 a fost exclus alin. (2) din prezentul articol, instanța de apel a constatat că, raportul de constatare nr. 1441 din 06.10.2017 și a raportului de expertiză juridică nr. 102D/1441 din 06.10.2017, au fost efectuate la solicitarea organului de urmărire penală până la intrarea în vigoare a Legii sus menționate prin care a fost exclus alin. (2) a art. 143 Codul de procedură penală.

Drept urmare celor invocate, s-a indicat că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. Procuror, care indicând temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă următoarele argumente:

- atât instanța de fond, cât și cea de apel nu au respectat regulile privind individualizarea pedepsei inculpatului Galușca Mihail, întru atingerea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea celui vinovat, precum și prevenirea comiterii atât de către el, cât și de către alte persoane a unor fapte penale similare, instanța de apel urma să admită cerințele procurorului formulate în apel, considerând necesar de a înăspri pedeapsa penală pentru inculpatul Galușca M., prin excluderea dispozițiilor art. 90 Cod penal;

- argumentele invocate la adoptarea soluției prin care instanța de apel invocă că inculpatul Galușca Mihail se poate corecta fără executarea pedepsei ce i s-a aplicat, și în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, urmează a fi dispusă condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, este absolut nefondată, devreme ce inculpatul nu a recunoscut vina, nu a manifestat căință sinceră, lipsa de conștientizare rezultă din comportamentul social-periculos al inculpatului;

- mai mult ca atât, inculpatul se învinuiește de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, care conform art. 16 Cod penal face parte din categoria infracțiunilor grave.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului în cazul existenței circumstanțelor atenuante, legate de scopul, motivele, rolul vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea acesteia. În acest caz, instanța este obligată să indice care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc temei pentru aplicarea art. 90 Cod penal;

- fapta prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorii mijloacelor de transport a regulilor circulației rutiere, obligația impusă fiecărui conducător de transport, care este un mijloc de pericol sporit pentru sănătatea și viața nu numai a însuși șoferului, dar și a altor participanți la trafic.

Inculpatului Galușca Mihail urmează, în vederea corectării și reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă, a-i fi aplicată o pedeapsă reală cu închisoare în limitele sancțiunilor prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, or instanța de apel greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, pripit ajungând la concluzia că scopul pedepsei penale poate fi atins prin aplicarea față de inculpat a dispoziției art. 90 Cod

penal;

- în cadrul examinării acestei cauze penale nu au fost stabilite careva motive care ar concluziona că nu este rațional de a încasa cheltuielile judiciare de la condamnat. Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare cheltuielile judiciare fiind imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel nu s-ar fi efectuat.

5.2. Avocatul inculpatului, Galușca Mihail, care indicând temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Galușca M., invocând argumente identice celor invocate în cererea de apel (f.d. 212-213, vol. I).

6. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept legale, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției expuse pe larg în pct. 4.1. al prezentei decizii, nu a respectat întocmai prevederile procedural-penale, interpretându-le eronat.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs și astfel, instanța de recurs luând în considerație argumentele invocate de recurent și constatând că instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale la judecarea cauzei penale și la

adoptarea soluției sale, urmează a se expune asupra erorilor admise.

Verificând și analizând decizia instanței de apel și materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției de respingere, ca nefondate, a apelurilor declarate de procuror și avocatul inculpatului, cu menținerea sentinței, nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale.

Așa dar, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când *hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția*. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, Colegiul penal lărgit reiterează că, instanța de fond a dispus de a-l recunoaște vinovat și a-l condamna pe Galușca Mihail în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, așa precum a solicitat și partea acuzării prin actul de învinuire, iar potrivit deciziei, instanța de apel a respins apelurile declarate și a menținut sentința motivând că, prima instanță corect a ajuns la concluzia privind condamnarea lui Galușca Mihail.

În acest sens se precizează, că instanța de apel de fapt a menținut eroarea primei instanțe, deoarece instanța de fond adoptând o sentință de condamnare în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal greșit s-a condus de prevederile art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, indicând că: „*Galuşca Mihail se învinuieşte de organul de urmărire penală de faptul că.....*” și nu a constatat fapta penală ca fiind comisă de către Galușca Mihail. De aici reiese că, motivul soluției din descriptivul sentinței nu corespunde cu cel din dispozitivul ei, astfel încât atât instanța de fond, cât și cea de apel nu au respectat prevederile art. 389, 394 alin.(1) Cod de procedură penală, privind întocmirea părții descriptive a hotărârii de condamnare.

În continuare, Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la

respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Astfel, dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei Curtea de Apel Chișinău urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să înlăture eroare comisă de către instanța de fond, privind neconstatarea faptei; să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și recursuri; să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea apreciere convenită în ansamblu, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate și de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia și avocatul Mihalache Iurie în numele

inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2019, în privința lui *Galușca Mihail Xxxxx* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **01 noiembrie 2019**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Mardari Dumitru

Ghervas Maria